

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 15.01.1991, sp. zn. Tz 19/90, ECLI:CZ:NS:1991:TZ.19.1990.1

Číslo: 9/1992

Právní věta: Při stanovení přiměřeného trestu podle § 370 tr.ř. za trestné činy amnestií nedotčené soud nezrušuje výrok o úhrnném nebo souhrnném trestu v rozsudku, kterým byl trest uložen. Při postupu podle § 2 odst. 2 zák. č. 119/1990 Sb., podle něhož má být stanoven přiměřený trest za trestný čin rehabilitací nedotčený, který však od 1.7.1990 již není trestným činem, resp. bude nadále posuzován jako trestný čin mírněji trestný, soud zároveň přihlédne k ustanovení článku II odst. 3, resp. 4 zák. č. 175/1990 Sb.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 15.01.1991

Spisová značka: Tz 19/90

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Přejícná ustanovení, Rehabilitace soudní

Předpisy: 141/1961 Sb. § 370 150/1989 Sb. čl. III

čl. II odst. 4 119/1990 Sb. § 2 odst. 2

čl. V 175/1990 Sb. čl. II odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K stížnosti pro porušení zákona podané ministrem spravedlnosti ČR Nejvyšší soud ČR zrušil usnesení okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze 7. června 1990 sp. zn. 1 T 41/89 a přikázal tomuto soudu, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením rozhodl okresní soud v Ústí nad Orlicí tak, že podle § 370 tr. ř. za použití článku III a V rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii z 8. 12. 1989 zrušil výrok o trestu rozsudku okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 13. 6. 1989 sp. zn. 1 T 41/89. V odůvodnění tohoto usnesení uvedl, že na trestný čin opuštění republiky podle § 109 odst. 1 tr. zák. se vztahovala citovaná amnestie prezidenta republiky a pokud byl za tento trestný čin uložen trest, který zahrnoval i odsouzení za další trestné činy uvedenou amnestií nedotčené, bylo nutné podle § 370 tr. ř. zrušit výrok o trestu a uložit za zbývající trestnou činnost přiměřený trest. Za tyto další trestné činy však trest nestanovil proto, že neukládal trest za trestný čin podle § 109 odst. 1 tr. zák. a není již žádného dalšího trestného činu, pro který by byl obviněný uznán vinným okresním soudem v Ústí nad Orlicí a

který by byl v souběhu s trestnými činy, pro které byl obviněný uznán vinným a odsouzen okresním soudem v Náchodě rozsudkem ze dne 21. 3. 1989 sp. zn. 2 T 24/89. Proto se omezil pouze na zrušující výrok, protože po zrušení výroku o souhrnném trestu z rozsudku okresního soudu v Ústí nad Orlicí sp. zn. 1 T 41/89 nabyl znovu účinnosti rozsudek okresního soudu v Náchodě ve věci sp. zn. 2 T 24/89. Usnesení nabylo právní moci 19. 6. 1990.

Proti tomuto usnesení podal v zákonné šestiměsíční lhůtě podle § 272 tr. ř. v neprospěch obviněného J. M. stížnost pro porušení zákona ministr spravedlnosti České republiky. Vytýká porušení zákona v ustanovení § 370 odst. 1 tr. ř. v tom směru, že pokud byl obviněnému uložen pravomocným rozsudkem okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 13. 6. 1989 sp. zn. 1 T 41/89 souhrnný trest odnětí svobody a trest zákazu činnosti za trestné činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví a krádeže amnestií z 8. 12. 1989 nedotčené a dále za trestný čin opuštění republiky podle § 109 odst. 1 tr. zák., na který se amnestie vztahovala, byl touto amnestií prominut pouze trest za trestný čin podle § 109 odst. 1 tr. zák. Za trestné činy amnestií nedotčené měl být proto obviněnému stanoven podle vzájemného poměru závažnosti trestných činů úhrnný trest odnětí svobody, a to při nezměněném výroku rozsudku okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 13. 6. 1989 sp. zn. 1 T 41/89 o uloženém trestu zákazu činnosti, na který se amnestie nevztahovala. V závěru stížnosti pro porušení zákona proto navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky vyslovil vytykané porušení zákona, napadené usnesení zrušil a dále postupoval podle § 270 odst. 1, popř. § 271 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud České republiky přezkoumal napadené usnesení, jakož i nařízení, které mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Rozsudkem okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 13. 6. 1989 sp. zn. 1 T 41/89 byl obviněný J. M. uznán vinným trestným činem opuštění republiky podle § 109 odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle tohoto ustanovení za použití § 35 odst. 2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř let, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny, a k trestu zákazu činnosti na dobu tří roků záležející v zákazu zaměstnání, jehož výkon předpokládá uzavření smlouvy o odpovědnosti za svěřené hodnoty. Současně byl zrušen výrok o trestu z rozsudku okresního soudu v Náchodě ze dne 21. 3. 1989 sp. zn. 2 T 24/89, jímž byl obviněný uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. a trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák. a byl mu uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání dvou a půl roku, pro jehož výkon byl zařazen do druhé nápravně výchovné skupiny. Dále mu byl podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. uložen trest zákazu činnosti na dobu tří roků, záležející v zákazu zaměstnání, jehož výkon předpokládá uzavření zvláštní smlouvy o odpovědnosti za svěřené hodnoty.

Okresnímu soudu v Ústí nad Orlicí je třeba především vytknout, že stížností pro porušení zákona napadeným usnesením zrušil výrok o souhrnném trestu z rozsudku téhož soudu ze dne 13. 6. 1989, a to v důsledku amnestie prezidenta republiky z 8. 12. 1989, která se vztahovala na trest uložený za trestný čin podle § 109 odst. 1 tr. zák. Při postupu podle § 370 tr. ř. soud totiž nezrušuje původní výrok o souhrnném trestu v rozsudku, kterým byl takový trest uložen, ale z uloženého trestu stanoví na trestný čin, na nějž se amnestie nevztahuje, přiměřený trest. Soud tedy měl za trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. a trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák. stanovit přiměřený úhrnný trest odnětí svobody. Původním úhrnným nebo souhrnným trestem byl soud vázán při stanovení přiměřeného trestu jen v tom směru, že nesměl vyslovit jiný druh trestu ani trest přísnější, než byl trest v pravomocném rozsudku. Poněvadž okresní soud v Ústí nad Orlicí takto nepostupoval a v napadeném usnesení se pouze omezil na zrušení souhrnného trestu z rozsudku tohoto soudu ze dne 13. 6. 1989 sp. zn. 1 T 41/89, porušil zákon tímto usnesením v ustanovení § 370 odst. 1 tr. ř. ve prospěch obviněného J. M. Pokud jde o trest zákazu činnosti, na tento trest se amnestie prezidenta republiky z 8. 12. 1989 nevztahovala.

Nejvyšší soud České republiky proto ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. vyslovil zjištěné porušení zákona (§ 268 odst. 2 tr. ř.), napadené usnesení zrušil, současně zrušil i další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu (§ 269 odst. 2 tr. ř.), a okresnímu soudu v Ústí nad Orlicí přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl (§ 270 odst. 1 tr. ř.).

Zákonem č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, který nabyl účinnosti dnem 1. července 1990, byla zrušena odsuzující soudní rozhodnutí vyhlášená v době od 25. února 1948 do 1. ledna 1990, týkající se skutků spáchaných po 5. květnu 1945, které byly posouzeny mimo jiné podle § 109 odst. 1 zák. č. 140/1961 Sb. před novelou z r. 1990. Po zrušení napadeného usnesení okresního soudu v Ústí nad Orlicí tedy dopadá zákon o soudní rehabilitaci na rozsudek tohoto soudu z 13. 6. 1989 sp. zn. 1 T 41/89 ve výroku o vině obviněného trestným činem opuštění republiky podle § 109 odst. 1 cit. zák.

Okresní soud proto v dalším řízení nebude aplikovat rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii z 8. 12. 1989, a deklaruje, že byl zákonem o soudní rehabilitaci zrušen uvedený výrok o vině a podle § 2 odst. 2 cit. zákona stanoví přiměřený trest za trestné činy podle § 247 odst. 1 a § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák., jímž byl obviněný uznán vinným rozsudkem okresního soudu v Náchodě z 21. 3. 1989 sp. zn. 2 T 24/89.

Poněvadž však dnem 1. 7. 1990 nabyla také účinnosti novela trestního zákona č. 175/1990 Sb., kterou byla dotčena ustanovení o obou těchto trestných činech, je nutno použít zároveň článku II odst. 4 věty druhé této novely. Trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. před novelou, kterým byl obviněný uznán vinným, by i po novele trestního zákona byl takto stejně právně posuzován, ovšem s mírnější trestní sazbou. Trestný čin podle § 132 odst. 1 písm. b) cit. zák. by nyní byl právně kvalifikován jako trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 2 tr. zák., který je ohrožen trestní sazbou od šesti měsíců do tří let. Měl by tedy být obviněnému stanoven přiměřený úhrnný trest vzhledem k trestním sazbám za trestné činy krádeže podle § 247 odst. 1 a zpronevěry podle § 248 odst. 2 tr. zák. ve znění účinném po 1. 7. 1990.